

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia,
B. BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiunile Birourilor anuale:
în Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Hainrich Schölk. Rudolf Wesse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. în Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
dă garmond pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seră 10 cr. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 3.

Brașov, Miercuri 5 (17) Ianuarie.

1900.

1899—1900.

II.

Rolul cel mai însemnat în con-
tactul cu popoarele nemaghiare îl are
între membrii guvernului unguresc,
după ministrul de interne de sigur
ministru de culte și instrucțiune pu-
blică. Cu toate acestea nici un minis-
teriu nu este mai instrăinat de aceste
popoare, prin însăși problema cum
i-s-a pus și cum și-o înțelege, ca cel
de culte și instrucțiune publică.

Despre acesta ni-a dat dovezi
cu prisos Dr. Wlassics nu numai
sub Banffy, ci și sub Szell în de-
cursul celor șase luni și jumătate
din urmă.

Bisericele noastre și școlile nos-
tre știu să istorisască multe despre
isprăvile acestui ministru al cultelor
și al școlilor unguresci, care în tot
ce e românesc și ce are o desvol-
tare românească vede un pericol pen-
tru cultura maghiară și pentru „sta-
tutul național maghiar.“

Tocmai împrejurarea, că minis-
tru-președinte Szell a luat pe Wlas-
sics și în guvernul său și l'a lăsat
să-și continue uneltirile pentru sub-
minarea organizațiunii noastre bise-
ricesci și școlare, prin cari în era
lui Banffy își făcuse între șovinisti
așa mare popularitate, a fost sem-
nul cel mai vădit, că dela „era cea
nouă“ n'aveam să ne așteptăm la
nici un bine, la nici o schimbare în
favorul liberei noastre dezvoltări na-
ționale.

Anul 1899 a pus în deplină lu-
mină și planul de distrugere urmă-
rit de ministrul cultelor și al școl-
lor unguresci față cu biserica română.
S'a vădit și înțeles de toți la ce
tinde sistemul ajutoarelor de stat des-
tinate de a-se împărți între preoții
români sub nisce modalități și în
nisce condițiuni atât de periculoase
ca cele prevădute în legea dela 1898
și în ordonanțele ministeriale, edate
de atunci încôce. S'a vădit și înțe-
les, că scopul adversarilor este de
a folosi ajutorarea materială ca
armă pentru a instrăina preoțimea
română de chiamarea ei națională
în sinul poporului.

Agitațiunea spiritelor în sinul
celor două biserici ale noastre mergea
din cauza acesta crescând, în decur-
sul anului espirat, și decă ea nu a
produs rezultatele dorite în apărarea
independenței clerului și a disciplinei
bisericesci, atât de mult amenințate,
causa este, că, cam ca în toate, a
lipsit și aici pregătirea și mai ales
a lipsit lucrul de căpeteniă, înțele-
gerea comună și procederea comună
solidară.

Astă vară congresul național bi-
sericesc al românilor gr. or. întrunit
anume, ca să se pronunțe cu privire
la întregirea dela stat a salariilor
preoțesci, a primit cu majoritate
acesta întregire, sub reserva, că suma
dotațiunii întregi să se dea autori-
tății superioare bisericesci spre dis-
tribuire.

Tot în sensul acesta a luat astă
törnă o hotărîre și sinodul archi-
diecesei române unite din Blășiș,

relativ la întregirea salariilor preo-
țesci, prevădută până una alta și
pentru clerul unit în legea dela 1898.
Sinodul a declarat adecă, că pri-
mesce acea întregire dela stat, în-
trucât se va da fără a-se vătămă
autoritatea consistorului și liber-
tatea și demnitatea clerului. Incât
pentru așa numitul ajutor de stat,
ce se împarte anual între preoții
lipsiți, sinodul din Blășiș a enunțat,
că în condițiunile umilitore puse de
ministrul, nu-l poate primi.

Celelalte diecese române unite
nu s'au pronunțat în sinode diece-
sane și consistoriile lor, cum se
vede, s'au supus dictatului minis-
terial.

Ministrul Wlassics a dispus de-
ocamdată a-se face întregirea sala-
riilor preoțesci prin autoritățile res-
pective bisericesci. Un rescript în
sensul acesta a adresat el cel puțin
nu de mult autorităților bisericesci
necatolice. Dér nu scim ca ministrul
să fi întreprins până acum absolut
nimic, ca să se schimbe dispoziți-
unile periculoase ale art. de lege 14
din 1898, prin care preoțimea e dată
așa dicând pe mâna solgăbirilor șo-
vinisti și e espusă la șicanele lor;
nu scim să fi arătat voința de a
modifica ordonanțele sale monstruoase,
prin cari întreg clerul român se
pune sub paza polițială a ministe-
riului de culte, care la cea mai mică
denunțare de caracter politic poate
să sisteze ajutorul dat preotului.

La ce nu se poate aștepta clerul
și biserica când într'o cestiune atât
de delicată toate atâră dela dispo-
ziția vremelnică și dela bunul plac
al ministrului?

Pericolul cel mare pentru orga-
nizațiunea noastră bisericescă este
ascuns încă sub vëlul viitorului și cine
scie cu câtă amărăciune va judeca
încă posteritatea atitudinea clerului
nostru românesc în aceste vremuri
critice, decă nu cumva ne va suc-
cede a ne emancipa clerul și bise-
rica prin propriile noastre forțe ma-
teriale.

Cunoscem prea bine sistemul și
tactica maghiarisatorilor, între cari
tot-déuna au ocupat primul loc mi-
nistrii de culte și instrucțiune pu-
blică. Ei înainteză pas de pas, adî
mai închid câte un ochi pentru-ca
mâne, decă așa le vine la socotélă,
să tune și să fulgere. Legile, ce fac
să li-se voteze, și ordonanțele, ce le
dau înșiși după trebuință, tot-déuna
le iartă să-și păstreze aparența, că
ar procede în sensul legii, pe care
ei o cumpun și ei o și interpretéză.

Toate însă, câte se petrec în de-
trimentul organizațiunii noastre bise-
ricesci, au fost întunecate de cute-
zarea, cu care taimoșa comisiă a
congresului unguresc romano-catolic
sub auspiciile ministrului de culte
Wlassics și-a arogat dreptul de a
dispune, în proiectele ei de autono-
miă, și de sorțea bisericii române
unite, hotărînd să o contopescă în
organismul autonom al bisericii
romano-catolice. Și acesta, cu toate
că metropolia română unită a refu-
sat de a lua parte la congresul din

Budapesta, protestând în contra ori-
cărui amestec al romano-catolicilor
în afacerile autonome ale bisericii
române unite.

Încercarea de atentat, ce s'a
făcut din nou în 1899 în contra in-
dependenței metropoliei de Alba-Iu-
lia și Făgăraș, constituie cel mai
mare pericol nu numai pentru bise-
rică, ci și pentru naționalitatea
noastră.

Timpul trece și incurând întru-
nindu-se din nou congresul romano-
catolic, încercarea aceea, făcută de-
ocamdată pe hărțiă, va lua conturii
vii și reale.

A presimțit-o acesta și Sinodul
întrunit la Blășiș la 23 Noemvre
1899, căci, după cum ni s'a rapor-
tat la timpul său, el s'a ocupat de
cestiunea autonomiei cu deamăruntul,
a respins autonomia catolică și
a protestat în contra amestecului cel-
lor ce stau înafară de biserica română
unită, în afacerile acesteia. A mai
hotărît acel sinod, ca acest protest
să se aducă la cunoștința „tuturor
forurilor înalte și competente“ prin
presentarea unui memoriu, care s'a
cetit în sinod și care cum se spune,
se compune din șapte-spre-dece puncte.

Atât numai este, ce am putut
afla, căci publicitatea la sinodul din
Blășiș fiind eschisă, raportorii dia-
relor n'au putut fi de față în Sinod.

Am intrat dér și în anul nou
tot așa de puțin lămuriți cu privire
la pozițiunea, ce anume vré să o ia
clerul înalt unit față cu uneltirile
congresului și ale episcopatului ro-
mano-catolic, precum și ale guver-
nului unguresc. Scim: numai în ge-
neral, că clerul nostru reprobéză
machinațiunile de contopire și de
distrugere a organismului deosebit
al bisericii române unite, dér nu
scim până unde vré să méréșă și ce
anume vré să întreprindă pentru pa-
ralisarea planurilor ostile bisericii.

„Afacerea școlilor române din
Brașov“. Sub titlul acesta publică foile
unguresci, după semi-oficiosul „Kel. Ert.“
scirea, că tratările diplomatice urmate în afa-
cerea „subvențiunii“ școlilor române din
Brașov s'au încheiat, și între cele două
guverne s'a făcut o învoială, care se cu-
prinde în patru puncte.

Cel mai însemnat e punctul prim,
după care statul român se obligă a plasa
la cassa centrală reg. ung. a statului din
Budapesta un anumit capital, ca deposit,
din ale cărei procente are a se alcătui acea
rentă, care se va întrebuința pentru aju-
torarea bisericii gr. or. a Sf. Nicolae și a
școlilor din Brașov. Suma capitalului, ce va
avé să fiă depusă, va fi stabilită mai târziu.

În sensul punctului al doilea numai
președintele în oficiu al comitetului paro-
chial (dela biserica Sf. Nicolae), este îndre-
ptătit a ridica renta.

În punctul al treilea statul ungar ia
asupra-și obligământul, că va recunoșce pe
vece acesta rentă, ca una, ce compete exclusiv
bisericii Sf. Nicolae din Brașov și că va res-
pecta întotdéma învoiala acesta încheiată
cu guvernul român.

În punctul al patrulea i-se rezervéză
bisericii Sf. Nicolae din Brașov dreptul, ca

în cas, când guvernul unguresc ar călca
învoiala, să pretindă restituirea întregului ca-
pital și a rentei.

Negocierile au urmat prin ministrul
de esterne.

*

„Egyetertes“, diarul fracțiunii Eötvös
a stânzei extreme, reproducând comunica-
tul de mai sus al lui „Keleti Ertesitő“, es-
clamă: „Această învoială, ce a încheiat-o
Coloman Szell în afacerea subvenției școl-
lor din Brașov, e atât de scandalosă și
se contrariéză atât de mult cu ori-ce inte-
rese maghiare, încât nu suntem în stare
de-ocamdată a presupune nici chiar dela
sistemul trădător al lui Coloman Szell o
astfel de miserabilitate. Așteptăm așa-dér
să vedem, decă guvernul va desmînți soi-
rea adusă de corespondența litografată...“

Evenimentele esterne în 1899.

II.

Pentru Germania anul 1899 a fost
în genere un an de agitațiuni și lupte in-
terne. Două cestiuni însemnate au preocu-
pat cercurile ei politice și parlamentare:
proiectele militare și de navigațiune. În jurul
acestor proiecte s'au desfășurat în parla-
ment și în pressă debateri și discusiuni
vii și pasionate, cari în diferite rânduri au
amenințat cu orise ministeriale. Opoziția
puternică din parlament în contra legilor
noue militare a fost atât de esacerbată, în-
cât însuși împăratul Wilhelm a aflat de
lipsă, să ia poziția hotărîtă în favorul lor
în discursurile, ce le-a ținut la diferite oca-
siuni. Important a fost un discurs, ce l'a
ținut la 3 Februarie la banchetul dietei
provincioale din Brandenburg. Răspundând
mareșalului provinciei, care preamărise fa-
țele Hohenzollernilor, împăratul dișe, că
Hohenzollernii tot-déma s'au simțit ră-
spunzători înaintea lui Dumnezeu pentru
faptele lor. Asemănă imperiul german cu
un arbore, dela rădăcinile căruia vré să
stîrpească viermii pustiitori, ér despre pace
dișe, că Germania trebuie să stea ca o
stâncă de bronz în contra ori căror ten-
dințe, ce primejduesc pacea.

În politica esterióră Germania a cul-
tivat și în decursul acestui an raporturi
intime cu Rusia. La începutul anului îm-
păratul Wilhelm a adresat Țarului o scri-
sore de mare importanță, în care se accen-
tua prietinia dintre cele două case domnitoare,
germană și rusescă. Indată după cetirea
acestei scrisori la banchetul școlii militare
din Petersburg, pressa europeană începú să
facă combinațiuni despre o nouă triplă
alianță între Germania, Rusia și Franca,
mai ales după-ce se manifestaseră inclinări
de apropiere între republica francesă și îm-
periul german.

Deja de pe timpul când Anglia a
ajuns la neînțelegere cu Franca în cesti-
unea Fashoda, cea dintâi a căutat totă
oasiunea să manifesteze simpatii pentru
Germania. Mult timp s'a și vorbit, ba chiar
și adî se susține, că între Berlin și Londra
esistă o convenția secretă privitoare la baia
Delagoa și la alte cestiuni transmarine, și
a făcut cu drept cuvânt surprindere, că
Salisbury n'a amiutit prin nici un cuvânt
despre o astfel de convenția, ér ministrul
de esterne german Bülow a diș numai atât
cu ocazia debaterii bugetului de esterne
în parlament, că Germania și Anglia au
decis să nu descopere nimic, vorba fiind

de întâmplări, ce privesc mai mult viitorul.

În politica esternă a Austro-Ungariei puține momente însemnate avem de remarcat. Monarchia austro-ungară neputând ține pas cu celelalte state mari în politica colonială, se mărginesc de-ocamdată la *status quo*. Cu toate acestea contele Goluchowski a dat mult de lucru delegațiilor lor, cerându-le mijloace bănești pentru premenirea politicii comerciale a monarhiei. Ba se vorbea chiar într'un timp, că Austro-Ungaria ar voi să cucerască un *teritoriu în China*, curând însă scirea acesta s'a desmintit. Tot în interesul politicii și a expansiunii comerțului, ministrul afacerilor comune s'a exprimat hotărât în esposeul său la deschiderea delegațiilor, și cestiunea acesta formeză tocmai acum vii obiect de discuțiune în ședințele plenare și în comisiunile delegațiilor.

Cu soții săi aliați, Germania și Italia, monarchia austro-ungară a susținut și continuă a susține raporturile cele mai intime. Cu Germania a avut însă totuși o mică neînțelegere din cauza espulsării supușilor austriaci slavi din Prusia. Fostul ministru austriac contele Thun s'a exprimat într'un rënd atât de nefavorabil asupra guvernului din Berlin, care puse la cale espulsările, încât era pe aci să se nască un conflict diplomatic. Conflictul însă fu prevenit.

Ar fi să mai amintim, că Austro-Ungaria conform înțelegerii ei cu Rusia privitor la sfera lor de interese în Orientul european, a căutat și anul acesta să cultive raporturi bune cu Rusia. Ca o urmare a acestei politici este a-se considera și faptul, că monarhul Francisc Iosif a primit la curtea din Viena pe principele Ferdinand al Bulgariei. Apoi, când în luna Maiu nise trupe turcesc năvăliră în Serbia și comiseră incendii și devastări, er Serbia neopătând satisfacția dela Turcia încep să mobilizeze, Austro-Ungaria și Rusia au pășit la mijloc în comun și pe calea diplomației au făcut să se aplaneze conflictul dela granița turco-serbăscă.

Regatul Italiei a făcut anul acesta un pas foarte îmbucurător de apropiere față de Franca. Aproximarea acesta și-a aflat expresiunea în *convenția comercială franco-italiană*, der mai ales în visita, ce a făcut o escadră franceză în apele Sardiniei, unde mersese părechea regală italiană. După cum am amintit mai înainte, amiralul francois Fournier a salutat pe regele Umberto într'un discurs, în care a glorificat amicitia dintre cele două țări și națiunii surori.

Viața internă parlamentară a Italiei a fost de altfel în decursul anului foarte agitată. Când s'a deschis în Maiu parlamentul, opoziția a făcut adevărată obstrucțiune contra guvernului Pelloux, care primise din nou însărcinarea de-a reconstrui ministeriul. Pentru-ca să pună capăt scenelor furtunoase din parlament, regele Umberto a subscris în 4 Iunie un decret, prin care li-se da amnestia tuturor acelor, cari au fost despoiați de libertatea personală pentru delicta politice. Cu toate acestea însă obstrucția s'a continuat și guvernul într'un timp se decise a introduce pe cale absolutistă proiectele contra cărora se continua obstrucțiunea.

În genere ăis, nisuițele Italiei în decursul anului 1899 au fost îndreptate mai ales spre consolidarea și reorganizarea ei interioră, mai ales însă a raporturilor financiare dărăpănate.

Din România.

Inalt ordin de ăi.

Ostași!

„La începutul fiă-cărui an gândul „Meu spre voi se îndrepteză, și cu adevărată mulțumire constat, că sacrificiile făcute de Țără pentru armată nu sunt zadarnice.

„Sentimentul de datorie și de onore, ce necontenit vă însufleșește, este o vie dovadă de spiritul vostru de disciplină, „spirit ce doresc să-l păstrați și de aci înainte neschimbat, ca o sfântă moștenire.

„Țăra se rezimă pe bărbăția filor „săi, de aceea dăna împreună cu Mine vă „privim cu mândrie și încredere.

„Vă urez ani mulți și fericiți.”

Dat în Bucuresci la 1 Ianuarie 1900

Carol.

„Problema pământului maghiar“.

Sub titlul acesta publică revista unghurească „*Erdelyi Gazda*“ un prim articol, în care arată, care ar trebui să fiă „problema pământului maghiar“. Articolul accentuează, că Ungurii ardeleni au lipsă de-o acțiune mare națională, cu calcul și fără repaos, decă e ca Ungurii să țină în mâna lor pământul „câștigat odinioară cu sabia“ și pe care astăzi „caută să-l recucerescă cu bani o pornire inamică citezătoare și constantă“. Articolul ăice între altele:

„Mai mult de 1/2 de sută bănci puternice române în limbă și în suflet, de o jumătate de deceniu, cu o consecuență nemărturisită, der teribilă, servesc scopul: cumpărarea treptată a proprietăților maghiare și crearea unei clase mari și puternice de proprietari mijlocii români. Și aceste institut... nu s'au oprit la cel dintăi milion. N'au bătut doba, n'au amenințat, ci au tăcut, au calculat și lucrat. Au lucrat pe acel teren, pe care singur numai se pôte și trebuie să lucreze ađi: pe terenul economic. Ađi au deja multe milioane și multe milioane e vrednic pământul, pe care îl ară și sémănă o nouă clasă inteligentă de proprietari mijlocii români, ce neîntrerupt se sporesce“.

„E. G.“ critică apoi activitatea societății „Emke“, care cu bani din visteria statului ajută școle și asile, înfinteză societăți de cântări și împarte stéguri naționale... ca nu peste mult sub stégurile negre ale aceleia, să sune marșul funebru al proprietății maghiare ardeleni, și cu acesta împreună și al maghiarimei ardeleni. Apoi sorie mai departe: „Glia, care ajunge în mâna românească, pentru noi e perdută pe vecie. Fanatismul de mörte al acestei naționalități compacte, și nică-când în stare a se descompune, o ține în ghiara sa de temut...“ Se spune, că în frumosa capitală a patriei noastre e nebunia a aminti cuiva astfel de aspecte infricoșate. Nimeni nu crede, că aici în Ardeal sunt greutăți mari pentru maghiarism. Le cade însă bine, că cea dintăi excepțiune o face chiar ministru de agricultură, pe care de altfel oficiul încă îl deobligă să aibă vederi clare și să saneze röl.

Acestor vederi clare li-se atribute ancheta plănuită pentru colonisări, cari trebuie să devină un isvor de acțiuni serioase și conșiente. În întrebările puse celor invitați la anchetă e vorba, că în ce mod să se satisfacă primei recerințe a or-cărui succes, adevă de unde să se iee banii de lipsă. Continuă apoi a arăta, că societatea, națiunea, trebuie să adune milioanele de lipsă, contribuind bogăți și sërăci în mod proporțional pentru crearea unui fond, constător din cât mai multe milioane, a cărui menire să fiă cucerirea deplină cu bani a pământului patriei. Sunt mii de moduri pentru deșteptarea și ținerea în trezvie a zelului obștesc. S. e. decă vor rămâne una sêu două iluminățiuni festive regnicolare, și decă valorea flacării candelabrelor, luminilor, petroleului, gazului și electricității din o singură sëră ar pune-o fiă-care pe altarul comun — aceea ar face un milion și așa mai departe.

Pună-se pe agitația întreaga pressă, nobilimea, preoțimea și toți ceialăți să le urmeze. Guvernul maghiar sprijinescă mișcarea cu totă puterea de care dispune moralicesce, și fiind de lipsă și materialicesce.

Unii ar puté să observe: ađi „națiunea“ e sërăcă, îi e secată capabilitatea de a mai contribui. Acesta nu e adevărat. Au döră a fost vre-un timp, când toți să fi ăis: acum se pôte aduna. N'a fost nică-odată. De altfel, cu cât se va aștepta mai mult, cu atât împrejurările vor deveni mai ne-

princiöse, și chiar pentru-că nu se face, nu se începe nimic. Töte se pot. Voința tare înlătură ori ce piedeci. Alt mod nu e...

Lamentările acestea dau o singură dovadă: lipsesce propria hărnicie și e înlocuită cu comoditatea și cu plăcerea „birtokos“-ilor unghuri, de a trăi ușor și de a cheltui mult.

SCIRILE ȚILEI.

— 4 (16) Ianuarie.

Reformații unghuri și titlul de „episcop al Ardealului“. Senatul dirigent al statului reformat ardelenesc a emis o comisiune, care să se ocupe cu cestiunea titulaturii „episcop al Ardealului“. Este soiut, că ministrul *Wlassics* a stabilit printr'o ordonanță, ca episcopul romano-catolic din Alba-Iulia să pörte titlul de „episcop al Ardealului“. Reformații unghuri ardeleni väd în acesta o vätămăre a bisericii lor. Comisiunea emisă a ținut sub presidenția lui br. *Banffy* o ședință în Clușii și a stabilit, că ordinul respectiv al ministrului *Wlassics* îl consideră de vätămător, drept aceea vor trimite ministrului o adresă cerând retragerea ordinului.

În locul felicitărilor de anul nou au mai intrat la comitetul central al Asociațiunii pentru „Casa Națională“ următoarele contribuiri: Transport cor. 493. — Virgil Sötropa, profesor, Năsăud, 2 cor., Ios. Popescu, cassar la „Mureșana“, Reghin, 5 cor., din Tohanul vechi: Moise Brumboiu, paroch, 2 cor., Nic. Grozea, 2 cor., Nic. Botezan, 1 cor., Dr. Emil Gerasim, avocat, Aiud, 5 cor., Tanasie Popa, Cămpenii de jos, 1 cor., Dr. Florentin Mihalyi, adv., Sighet, 5 cor., Petru Ciobotariu, preot, M. Reghin 2 cor., George Neagovici Negoescu, preot, Intorsura Buzului, 2 cor., Const. Colbasi, Spring, 2 cor., George Boldea, căpitan în pens., Turda 4 cor., Nic. Zigre, avocat, Oradea mare, 5 cor., din Panciova: Petru Tisu, avocat, 2 cor., Dr. A. Birescu, 3 cor., Dr. P. Pența, 1-10 cor., Marcu Almajan, cancelist, 1 cor., Teodor Leucuta diurnist, 1 cor., Petru Baba, diurn. de trib., 1 cor., Simeon Dragomir, notar, Gurasada, 3 cor., Georgiu Albu, preot, Geoagiul de sus 1 cor., Vas. Sala, inv., Vascoiu 1 cor., Part. Coroiu a fiiei, Vascau, 1 cor., Ios. Goga, preot, Rășinari, 2 cor., Pompeiu Piso, Certeg 2 cor., Gerasim Domide, preot, Rodna veche, 3 cor., Dr. George Miclea, adv., Alibunar, 4 cor., Calipsa Sandru, väd. de ases. orf., Sighisora 3 cor., Victor Ancean, notar de trib., Sibiu, 2 cor. Suma 552 cor. 10 fil. În Brașov a colectat d-l C. *Aisér* dela 14 persoane, a căror listă am publicat-o deja. suma de 45 cor. Împreună cu aceștia, numărul total al contribuțiilor face ađi 167; er suma încursă cor. 597-10.

Emigrările din comitatul Scepuș au luat anul trecut proporțiuni foarte mari. Oficiul viceșpan al eliberat peste 4000 de pasapörte emigranților. Sunt comune întregi, din cari jumătate populațiunea a emigrat, casele stau pustii și la primăvară nu va fi cine să cultive pământurile — „Fericită“ țără!

Scrisori de transport pe calea ferată. Cu introducerea obligătoare a valutei de coröne, ministrul reg. ung. de finanțe a dispus cu ordinațiunea Nr. 103/116 din 13 Decemvre 1899, ca dela 1 Ianuarie 1900 încolo să se folosescă exclusiv blanchetele scrisorilor de transport pe calea ferată, editate la începutul lui Maiu 1898 și provädute cu timbre în valuta de coröne. Blanchetele cu timbre în valuta austriacă se scot din folosință. Cei ce posed însă astfel de blanchete cu timbru în valuta austriacă, decă sunt curate și întregi, le pot schimba până la 31 Ianuarie 1900 cu blanchete nouă, tibrate în valuta de coröne. După acest termin nu se mai pot schimba blanchetele vechi. Blanchetele netimbrate, puse la dispozițiunea autorităților civile și militare, se vor puté schimba cu altele nouă numai după încuviințare specială din partea ministrului de finanțe. Vändătorii de blanchete (traficantii) sunt datorii a atrage atențiunea publicului la aceste dispozițiuni, atât cu ocaziunea cumpărării, cât și prin anunțuri afișate la loc potrivit în localul lor.

Viscol în România. Din cauza unui nou viscol, Sămbată circulația trenurilor a

fost pentru a treia oră întreruptă în erna acesta. Multe trenuri au rămas blocate pe linia, altele nică n'au putut pleca din gări. Circulația e deja restabilită. La Turnu-Măgurele Dunărea revärsându-se a inundat portul. Töte clădirile din port au fost inecate.

Ceaiul și cafeaua în armata română. Ministerul de răsboiu a trimis o circulară tuturor comandanților de regimente, prin care ordonă suprimarea büturilor spirituöse în armată și înlocuirea lor cu ceai și cafea. Din încercările făcute la mai multe regimente rezultă, că ceaiul și cafeaua, singurile nutritöre, sunt luate dimineța de cătră soldați cu plăcere. Circulara ordonă de asemenea, că cu începere dela 15 Ianuarie 1900 manutanțele armatei să ia măsurii pentru ca pânea să fiă împărțită ömenilor ăilnic în două părți; 130 de grame dimineța și un chilogram ăiua, pentru-ca să aibă întotdeauna pâne prospätă. La sfășit circulara dă câte-va instrucțiuni asupra preparațiunii celei mai igienice a ceaiului și a cafelei.

Cu ocaziunea serbării pomului de Crăciun dela teatrul Național din Bucuresci M. S. Regina a trimis între altele și două albumuri, precum și un număr de chipuri și caschete militare ale diferitelor armate. În cele două albumuri se află lipite o colecțiune de figuri și peisaje, făiate de prin ăiare și colorate cu creiöne de micul Principe Carol. Unul din aceste albumuri pörta semnătura olografă a micului Principe „Carol 1899“. Aceste albumuri au fost încredințate de M. S. Regina Eforiei spre a se păstra la spitalul de copii.

Natalia și fiul său. Din Belgrad se telegrafeză, că regina Natalia a adresat fiului său, regele Alesandru, o scrisöre în care îi lögă de suflet să dea amnestia öșindiiilor politici, căci numai în chipul acesta pôte să-și recăștige stima lumii civile. Afară de acesta Natalia desfătuesce pe fiul său a lua în căsătoria o archiducesă austriacă.

Admiral rus mort în Viena. Într'unul din sanatoriile Vienei a răposat Vineri amiralul rus *Walood*, care mersese acolo pentru a i-se face o operațiune la ficat. Amiralul a fost înmormântat ieri cu aceeași pompă, ca și când el ar fi fost admiral în marina austriacă. Cadavrul i-s'a transportat la Odessa.

Iași — Ierusalim. Cetim în „România Jună“: „Moldova e pe cale de a deveni o a doua Palestină!“ de câte ori nu s'a ăis acest lucru! Nică-odată însă el nu s'a înțeles în totă cruda și amenințătörea lui realitate. S'a ăis și se ăice mai mult ca o figură și chiar cei ce au spus-o și o spun o iau până la un punct ca o exagerare... Der nu e așa. Cifrele înspăimătötöre și inexorabile pe cari ni-le dă numărătörea oficială a serviciului sanitar, ne spun, că nu e așa, — nu e nici o exagerare, și că decă lucrurile vor merge și de aici înainte ca dela 1870 până ađi, e foarte apropiat timpul, când populația județelor din nordul Moldovei va fi exclusiv evreiască. Să luăm ca exemplu, pentru ađi, numai orașul Iași. Cifrele, ce ne stau în față, cele patru cifre, creștin născuți, creștin mörți, evrei născuți și evrei mörți, ne arată cu o certitudine absolută, că decă lucrurile vor continua tot ca de 30 ani încöce se pôte calcula, că peste trei-patru generații nu va mai fi nică un picior de creștin în Iași, ci acest oraș va adăposti o populația pur evreiască de vr'o 100,000 suflete!

Impăratul Wilhelm în Dalmația. O scire telegrafică din Berlin spune, că impăratul Wilhelm și-a schimbat planul călătoriei sale în marea Mediterană. Impăratul va pleca pe la finea lui Martie la Genova, unde va imbarca pe yachtul „Hohenzollern“ și de aici va merge la Civitavecchia, unde va debarca și va merge la Roma. Din Roma impăratul se va duce la Sicilia, de unde pe marea Adriatică va merge să viziteze porturile din Dalmația.

Concert. Musica orăşenescă va concerta Joi, 6 Ianuarie n., în hotelul „Europa”. Inceputul la 8 ore seara.

Pentru masa studenţilor dela şcolile medii şi superioare din Braşov au intrat următoarele contribuţii:

a) În loc de felicitări de anul nou: Dr. Hosanu, Graefenberg, 10 corone, şi Iacob Popa, notar în Bran 4 cor.

b) Aurel Popescu, rigorosant în drept, Budapesta, la mărtea lui Ioan Dimitriu 4 corone.

c) Pe lista nr. 64 (colectant D-1 Dr. Aurel Halic, Lipova) cu totul 35 cor. 20 fl. şi anume: I. Lucaciu 1 cor., Sever Boşu 2 cor. Iuliu Onu 1 cor. Iuliu Puticiu 1 cor. Emir Dogeş 10 cor., Dr. Aurel Halic 14 cor. (anume: 4 cor. anual în loc de felicitări de anul nou, 10 cor. în loc de cunună pe cociugul unchului D-sale: Teodor Halic, avocat în St. Nicolaul-mare), Nic. Brădeanu 20 fl. G. Georgevits 1 cor., I. Vuia 1 cor., Mărişora Dogeş 1 cor., Iulia Dogeş 1 cor., Zarie Mirou 1 cor., Petru Pop (?) 1 cor., Iuliu Marcovici 1 cor.

Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile daruri: Direcţiunea şcolilor.

Milionari „parveniţi”.

Înainte de asta, cine dispunea de o avere de 500,000 fl. nu era milionar. Acum însă, după introducerea corónelor, numărul milionarilor s'a sporit de odată ca ciuperile şi toţi, câţi au 500,000 fl. sunt milionari, deoarece au un milion de corone. Vechii milionari privesc acum pe noii milionari ca pe nise parveniţi, care au intrat în tagma lor aşa numai, ca căduţi din nori. Nu le vine de loc la socotă să-i recunoască ca colegi ai lor.

Cărta acesta priveşte numai pe Jidan, căci falnicii magnaţi maghiari, după cum se vede, şi-au cam păpat milioanele şi astăzi nici chiar cu ajutorul corónelor nu se mai pot avânta la rangul de milionari „veritabili”.

Diarul unguresc „Pesti Hirap” ne dă în privinţa acesta o statistică foarte interesantă. Într'un număr mai nou al său, foia ungerescă face o statistică a milionarilor din suburbiul aşa-numit „Leopold” al Budapestei. În această statistică înşiră cu numele pe toţi milionarii, câţi se află în timpul de faţă în amintitul suburbiu al Budapestei. Sunt anume 101 milionari, dăr nu „parveniţi”, ci milionari de cei de baştină, care numără milioanele în florini şi nu în „fleacuri” de corone.

Între aceşti 101 de milionari „veritabili”, abia se află un singur creştin, — numai unul! Dăr nici acesta nu e maghiar, ci e un Francez, cu numele Emil Gerbeaud, proprietar de cofetărie. Toţi ceilalţi sunt Jidan şi încă „Jidan” de caracter, care, pe lângă tot „patriotismul”, şi-au păstrat numele lor „strămoşesc” şi nu şi-le-au maghiarizat pentru „cincă piţule”. Etă, pentru pildă, cum se începe lista acestor milionari:

Adler Mor cavalier; Baumgarten Lajos, Baumgarten Leo, Breitner Zsigmond, Brüll Alfred, Brüll Henrich, Deutsch A., Deutsch J., Deutsch K., Deutsch L., Deutsch T. etc. Apoi Grauer, Gross, Grünhut, Gutmann I., Gutman V., Haas, Deutsch, Deutsch, Deutsch, Deutsch şi aşa mai departe până se implinesc numărul de 100, — tot Deutsch, Krohner, Kornfeld, Schlesinger, Schlossberger etc.

În această „strălucită” societate a celor 101 milionari se găseşte un singur creştin, acela despre care am amintit mai sus, toţi ceilalţi sunt Jidan. Cu drept cuvânt se intră o foia clericală maghiară: „ore înainte cu 30 de ani oine dintre aceşti 100 a fost milionar? Pote nici unul! Dăr ore în decurs de 30 de ani dintre creştini nimeni n'a lucrat, nimeni n'a speculat, nimeni n'a întreprins nimic în suburbiul „Leopold”? Său care este cauza, că în acea parte a oraşului astăzi se mai află un singur creştin milionar de-un milion florini? Ori dăr locuitorii creştini din suburbiul leopoldin au alt moral, altă conştiinţă, de nu pot să ajungă la creangă verde?”

Vor fi având, dăr, adevăraţii creştini alt moral, altă conştiinţă şi de aceea nu pot ei ajunge la milioane!

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1900

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei noastre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone (12 fl.); pe şase luni 12 corone (6 fl.); pe trei luni 6 corone (3 fl.); pe o lună 2 corone (1 fl.).

Pentru România şi străinătate: pe un an 40 franci, pe şase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună 3.50 franci.

Abonarea se poate face mai uşor prin mandate postale.

Administraţiunea.

Producţiuni şi petreceri.

În Recita montană Reuniunea rom. de cântări şi musică va arangia în favorul fondului său Duminecă, în 9(21) Ianuarie a. c., un concert împreună cu dans. Intrarea după locuri: 1 fl., 80, 60 şi 40 cr. Ofertele se chităză în public.

Programa: 1) „Etă ziua triumfală”, de Humpel, cor. bărbătesc. 2) „Junimea parisiacă”, cor mixt. 3) „Ursita”, de Stefanescu, cor. bărbătesc. 4) „Dina regelui”, de Stefanescu, cor. copiilor. — 5) „Cisla”, operetă comică, cu acompaniament de piano, de C. Porumbescu, cor. bărb. — 6) „Serenadă”, de I. Vidu, cor. bărbătesc. 7) „Marşul...”, cu acompaniament de piano, de Dimitescu, cor. mixt. — Dans.

În Oraviţa montană se va da o producţiune a şcolărilor Joi, 6 (18) Ian. 1900 în sala „Coronei ung.” din Oraviţa-mont. Programă: 1) „Un imn”, cântat de corul şcolărilor. 2) „Rugăciune”, poeziă de T. Pop, declamată de o elevă. 3) „Drumul de fier”, cântat de corul şcolărilor. 4) „Rugămintea din urmă”, poeziă de G. Coşbuc declamată de un elev. 5) „O privire peste munţi”, cântată de corul şcolărilor. 6) „Pruncul şi ângerul”, poeziă de A. Naum declamată de o fetiţă. 7) „Mama”, cântec executat de corul şcolărilor. 8) „Din povestea vorbeii”, poeziă de A. Pan, declamată de un şcolar. 9) „Cântec vânătoresc” executat de corul şcolărilor. În urmă se va reprezenta „Comora”, basm într'un act, de J. Sontowsky, de câtră copii şi fetiţe de şcolă. Intrarea: de persoană 50 cr.; de familie 1 fl. 20 cr.; de un copil 20 cr. Inceputul la 6 ore seara. — N. Băias, inv.

Literatură.

„Noua Revistă Română”. La Bucureşti a început să apară „Noua Revistă Română”, pe care am anunţat-o şi noi la timpul său şi al căreia prim-redactor este d-l C. Rădulescu-Motru. Numărul 1, de la prima Ianuarie, este o broşură voluminoasă, cu 48 pag. format mare 4° şi pe lângă aceea două suplimente. Tot astfel va apăre şi în viitor. Unul dintre suplimente e menit pentru informaţiuni privitoare la evenimentele mai principale petrecute în ultima jumătate de lună (revista va apăre la 1 şi 15 a fiecărei luni), ăr al doilea va cuprinde mai ales poveşti şi lectură recreativă. Revista va fi de un cuprins enciclopedic, aducând în faţă-care număr articole asupra misiunii politice; studii literare şi ştiinţifice; creaţiuni literare originale şi cercetări istorice, dăr de semă asupra tuturor publicaţiunilor de valoare în artă, ştiinţă şi literatură.

În articolul-program al noii reviste se spune, că fundatorii s'au îngrijit de un „solid sprijin material, a cărui gestiune, basată pe responsabilitate judiciară, se pună administraţiunea revistei în posibilitate de a respecta cinstit îndatoririle luate”.

Astfel revista încă de pe acum îşi are asigurată esactitatea şi statornicia apariţiunii sale.

Etă şi cuprinsul numărului prim: La Cronica politică: Partidele istorice şi grupările noi politice. I Partidul liberal, de un fost ministru liberal; Ancheta economică; Criza economică actuală, de I. Teodorescu; Moralitatea şi armonia istoriei, de N. Iorga. — La literatură: Şcoala latinistă în limba şi literatura română, de Ovid Densuşianu; Figuri contemporane: Iac. Negruzzi; Novela (Indurare). — La rubrica „Mişcarea literară şi ştiinţifică” se află o critică asupra „Poesiilor nonă” de Duiliu Zamfirescu; altă critică asupra dramei: „Jucătorii de cărţi” de Haralamb Lecca, alta asupra poeziilor „Valuri” de Radu Rosetti şi în fine se mai critică şi opul d-lui Vlăduţ: „Clipe de linişte”. — Abonamentul costă pe an 24 Lei, pe trei luni 6 lei.

ULTIME SCRI.

Viena, 15 Ianuarie. D-l de Körber a avut erî audienţă la împăratul, care cu ocaziunea acesta l'a însărcinat definitiv cu formarea cabinetului.

Londra, 15 Ianuarie. Roberts telegrafază, că situaţia pe câmpul de război e neschimbată. Scirea acesta a produs nelinişte şi lumea aşteaptă aproape cu grăză noile operaţiuni ale generalului Buller.

Din Ladysmith se anunţă cu data de 11 Ianuarie, că Burii bombardază mereu oraşul, însă mai rar. Tactica acesta se esplică aşa, că Burii vor să-şi reserve liniă sigură de retragere la cas de lipsă, şi de aceea ei nu se apropie prea tare de oraş, pe care însă îl ţin tare asediat.

Nisce vedete au descoperit. că la riul Tugela sunt 8 tabere de Burii. După cum anunţă „Cape Argus” numărul luptătorilor burii e de 80,000.

Londra, 15 Ianuarie. Aici creşte curentul în favoarea păcii. S'a format un comitet al amicilor păcii, care va lupta pentru-ca să se recunoască deplina independenţă a Transvaalului.

Cairo, 15 Ianuarie. Săpte-spredece ofiţeri englesi în activitate au plecat la Africa sudică. Tot acolo a plecat şi regimentul Westkeut, care garnisonază în Alexandria.

Belgrad, 15 Ianuarie. Regele Alexandru a voit să dea amnestia în ziua de anul nou tuturor condamnaţilor din procesul complotului, însă ministrul preşedinte Georgevici şi ceilalţi miniştri au fost contra şi în urma acesta şi-au dat dimisiunea. Regele a însărcinat pe ministrul plenipotenţiar Novacovic din Constantinopol cu formarea noului cabinet.

DIVERS.

Francezi espulsaţi. Veacul al XIX-lea, care cum dice „Gaulois” organul partidei lui Dérouléde, se finesce cu espulsarea „marelui patriot francez”, ne înfăţişează caracteristica apariţiune, că toţi domnitorii francezi din această epocă au făcut cunoştiinţă cu esiliu. Sôrtea a început-o cu cei doi conţi d' Artois, cărora li-s'a alăturat prinţul de Chartres, pentru ca după 30 de ani să păşescă pe tronul Franciei ca Ludovic Filip. — Primul consul a devenit primul împărat al ţării, micul locotenent de artilerie s'a înălţat la rangul de împărat cuceritor al lumii şi mulţi ani a stat la zenitul puterii omenesci. Tote în lume însă îşi au un sfârşit: puternicul împărat a subsoris în Fontainebleau abdicarea sa proprie şi a fost dus în exil pe una din micile insule italiene din Mediterană. Pe urmele lui a păşit pe tronul Franciei regele Ludovic al 18-lea. Dăr nici acesta n'a avut timp mai îndelungat pace şi linişte, căci „marele exilat” s'a reintors ărăşi în Franca şi încă-odată a făcut să tremure lumea de frica puterii lui. A venit însă Waterloo, unde i-s'a frânt pe veci puterea şi a fost

deportat pe insula St. Elena, unde şi-a sfârşit zilele. Urmaşul său, înainte de a-urca pe tron, a petrecut 20 de ani în exil ăr Carol al X-lea, care a împărtaşit amarul esiliului cu înaintaşul lui, nu s'a bucurat de domnie decât puţin timp şi a murit şi el ca „rege fără tron” departe de patria sa. În revoluţia franceză dela 1848 numeroşi principii francezi s'au refugiat pe pământ engles. Dimpreună cu Ludovic Filip s'au refugiat şi fiii săi, pe când Ludovic Napoleon, care fu exilat deja după lupta dela Waterloo, s'a reintors în patriă, unde curând îşi câştigă influenţă şi popularitate. El fu ales mai întâiu preşedinte al Republicei, ăr mai târziu prin o cutezată lovitură de stat, se proclamă împărat. Cea dintâi faptă a lui ca împărat a fost să espulseze pe Victor Hugo, care în poeziile sale sbiciau şi ironisa tirania împăratului. Se scie sfârşitul lui Napoleon III. După căderea imperiului şi după proclamarea republicei, el se retrase cu soţia sa în Chislehurst, ăr cei pe cari i-a exilat s'au reintors în patria lor.

Letargii lungi. La spitalul din Rochefort, în Ianuarie 1896 a fost dusă o femeie Victorina Doiral, în vârstă de 30 de ani, care de o lună era într'o stare de completă catalepsia. În Aprilie ea durmea mereu. Nu era posibilă o prefacere, pentru că era supusă unei observaţiuni rigurose. În timpul acesta, fostul preşedinte al Republicei franceze, Felix Faure, trecând prin Rochefort şi vizitând spitalul, s'a oprit lângă patul celei, care durmea. I-s'a povestit, că în dimineaţa zilei, în care fusese adusă, avusese un acces de somnambulism; se dusesse, cu ochii închişi, în mod automatic prin vecini, care, spăimântaţi, ceruseră internarea sa în spital, unde bóla fusese caracterisată în modul următor: „Letargie. — somn cataleptic”.

Familia Victorinei Doiral comunicase următoarele informaţiuni: „La vârstă de 20 de ani, Victorina a avut crise de nebunie, care au necesitat internarea sa într'un asil de alienaţi timp de două luni. La 28 de ani, s'a măritat cu un surdo-mut. În familia bărbatului său a avut marî supărări. A doua zi după intrarea sa în spital, în momentul vîsitei, şeful de serviciu a găsit'o durmind încă. Prin sugestione, s'a reuşit s'o facă să mănânce supă şi să bea lapte. După vizită ea a adormit din nou, şi peste trei luni durmea încă. Abia se deştepta câte două minute, după trei zile de letargie neîntreruptă. Deschidea ochii, cerea să bea, să mănânce şi, satisfăcută, adurmea din nou. Corpul ei avea, în această stare, rigiditatea stărei cataleptice; membrele fiind ridicate, păstrau mai multe ore poziţiunea, care li-se da.

Patria Arabilor. Cel-oe a rătcit vre-odată prin pustiile Africe, nu va pute de sigur să-şi uite impresiile, ce suneria particulară de acolo a exercitat-o asupra sa. Una din rarităţile acestor pustiuri este şatra arabă. În mijloc snt ridicati trei prăgini de înălţimea unui om, cea din mijloc însă e cevaşi mai înaltă. De două părţi stau alte două ruđi mai scurte. Acesta e scheletul şatrei; pe care se aşedă piei de cămilă, şi de capră. Pielea acestor animale o pregătesc de obicei femeile şi tot ele le şi cöse la olaltă. Aceste piei ale diferitelor animale dau şatrei un colorit foarte variat. Arabul are în lăunrul şatrei un arangiamet foarte patriarhal. Luorurile mai preţioase şi-le păstrează Arabii în lăđi de aramă. Arabii mai bogăţi fac lux cu covorele scumpe. E un obicei străvechiu mai ales la Arabii dişi nomađi, că ei nu-şi închid femeile, ca cei dela oraşe. Lor le place ca şatra să fie cât mai răcoroasă, de aceea ei pe dinafară o acoper cu tufări şi spini, apoi aşedă pământ. Un europen n'ar pute suporta aerul năduşitor din şatra. Iarna nici cea mai puternică şatra nu poate scuti contra frigului şi a vânturilor. Cu tóte acestea nomadul n'ar schimba-o pe un palat strălucit.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.20
Renta de corone ung. 4%	94.85
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	100.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.70
Oblig. cail. fer. ung. de est. I. emis.	99.20
Bonuri rurale ungare 4%	93.60
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	161.—
Lesuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.65
Renta de argint austr.	99.35
Renta de hartie austr.	99.05
Renta de aur austr.	98.20
Lesuri din 1860.	136.50
Actii de-ale Bancii austro-ungar.	131.25

Actii de-ale Bancii ung. de credit.	185.75
Actii de-ale Bancii austr. de credit.	234.15
Napoleonori	19.21
Marci imperiale germane	118.10
London vista	242.30
Paris vista	96.10
Rente de corone austr. 4%	98.85
Note italiene	89.75

Cursul pieței Brașov.

Din 16 Ianuarie 1900.

Sanenota rom. Cump.	18.20	Vând.	18.28
Argint român. Cump.	17.60	Vând.	18.—
Napoleonori. Cump.	20.—	Vând.	19.20
Galbeni Cump.	11.20	Vând.	—
Ruble Rusesei Cump.	254.—	Vând.	—

Marci germane Cump.	11.18	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	21.46	Vând.	—
Seris. fonc. Albina 201.—	Vând	5%.	203.—

ANUNCIURI
(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Nicu A. Popovici
Doctor în drept,
avocat.
București, Strada Dionisie 58.

„Gazeta Transilvaniei“
cu numărul à 10 fil. se vinde
la librăria Nic. I. Ciurea și
la Eremias Nepoții.

Dela Tipografia „AURORA“ A. Todoran

— din Gherla — Szamosujvár, —

se pot procura următoarele cărți:

Cuvântări pe Dumineci. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormitul — Justin Popfiiu, 48 predicii pe 38 Dumineci 2.20

Cuvântări bisericești (acomodate pentru ori-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediția II. 1.20

Cuvântări bisericești (pe Dumineci) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20

Cuvântări bisericești la toate sârb. de peste an de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de morțe, întocmite de I. Papiu 1.50

Cuvântări funebrele și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Budu, vicar 1.—

Catechese pentru pruncii școlari de Tit Budu, vicar 0.40

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea 0.80

Dumnezeesca liturgie a celui dintru sfinții părintelui nostru Ioan Christosom, de Ioan Boroș 0.25

Manual catechetic pentru primii ani școl. de Basiliu Rațiu 0.40

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse și elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameșului 0.80

Predice pe toate Duminecele și sârbăt. de peste an, de Dr. Em. Elefterescu 1.50

Rugăciunea D-lui, Tatăl nostru, esplicată pe scurt de I. Boroș 0.10

Tipicul preotesc din cărțile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar 0.50

Istoria iconei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula 0.10

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc profesor gimn. 0.60

Bocete, adică cântări la morți, adunate de I. Pop Reteganul 0.40

Na mă uita, Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. — 0.25

Omul și lumea, cântări funebrele de Aron Boca Velcherianul 0.08

Albina și leneșul de Aron Boca Velcherianul 0.10

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broșat 0.25

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung 0.10

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu 0.06

Cântul în școala populară. De Iuliu Pop, învăț. Năsăud, Praxă. Teorie. Cânturi — 0.30

Cartea plugarilor sau povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor și celelalte ramuri ale economiei de I. Georgescu 0.25

Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de G. Simu 0.25

Codrean, Craiul codrului, de George Simu 0.06

Cântăreța. Novelă de Dem. Dan 0.15

Carmen Sylva, Prelegere publică ținută prin V. Nicoră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei României. 0.10

Chinuturi de car. strigă feciorii în joc, de P. Reteganul 0.28

125 Chinuturi de car. strigă feciorii în joc 0.12

Cu vârful penei Serieri satirico-humoristice de Anton. Popp. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură foarte petrecătoare — 0.40

Din poveștile lui Esop de Aron Boca Velcherianul 0.08

Dialogul Țiganului cu S. Petru în porța raiului, de Aron Boca Velcherianul — 0.25

Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea 0.12

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu 0.30

Dile negre. Versuri de Petrea dela Clușiu — cu o prefață de G. Simu 0.15

E onomia pentru școlile populare, de T. Roșiu. Ed. II 0.15

Felicitări în poezii și prosă la Anul-Nou, ziua născerei și ziua numelui către tată, mamă, moș, unchiu, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocațiunii și vorbirii cu diferite ocaziuni școlastice, de George Simu 0.20

Floxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. — 0.08

Geografia și Istoria în școala populară. Manual compus conform planului de lecțiuni a d-lui V. Vetri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrișor, învățator 0.40

Grua lui Novac 0.10

Horia lui Pinteza Vităzu! 0.10

Îmăcășia Țiganilor pe vârful unui plop de A. Boca Velcherianul 0.08

Îndreptar pentru ortografia română. Regule explicate și prelucrate pe baza proiectului de ortografie al Academiei — 0.12

Igiena în Tauria. Tragediă în 5 acte. După Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulf 0.30

Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Popp 0.20

Lira Sionului sau cântarea sârbătorilor. — poezii religioase-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvântare de G. Simu 0.25

Merinde dela școală sau învățături pentru popor, culese din Țiarul unui școlar, de Dr. Georgiu Popa 0.60

Miseriile sociale Novelă de P. C. Z. Rovinar 0.15

Musa Someșan. Poezii populare române din jurul Năsăudului. Adunate și aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade — 0.25

N-rii 76 și 77. Naratune istorice după Wachsmann, de I. Tanco 0.20

Noapți de iarnă. Novele pentru popor de G. Simu 0.60

Opșaguri. Cât cioplite cât pilita și la lume împărțite, de I. P. Reteganul — 0.40

Păcătitul. Monolog comic de Antoniu Pop. Prețul 0.04

Poezii de Vasiliu Banta-Buticescu — 0.60

Povestea Păsenului sau credința deșertă populară. De Ar. Boca Velcherianul — 0.08

Părințele Nicolăe. Schițe din viața preoților, de G. Simu 0.30

Pietatea poporului român sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Compusă

de doi preoți gr. cat. Murășeni din diec. gr. cat. a Oradei-mari 0.10

Păcală și Tândală. Poveste de G. Cătană 0.10

Prietenul sătânului român. Sfaturi în formă de dialog pentru elevi și adulți, compus de I. P. Reteganul 0.30

Proba de foc. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan 0.15

Prin morțe la victorie. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan 0.10

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educ. după Ernest Legouvé 0.06

Poveștile Bănatului, de George Cătană, învățator. Tom. I, II, III à 25 cr., toate 3 tomurile 0.65

Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari, de Ar. Boca Velcherianul 0.10

Românul în sat și la ăste, apreciat din cântecile lui populare de Ioan Pop Reteganul 0.10

Risete și zimbete de Tit. V. Gheaja — 0.30

Schițe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. 1.—

Să auzim! Toaste pentru tot felul de pers. și ocaș, de Tit. V. Gheaja 0.20

Suspine și zimbete de Ant. Pop — 0.40

Trandafiri și vioarele. Poezii populare de I. P. Reteganul. Edițiunea a III. — 0.30

Țiganul la mănăstire. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul 0.08

Țiganul în Raiu. Poveste în versuri de Ar. Boca Velcherianul 0.08

Țiganul și Magnatul sau vraja și farmecele populare, de A. B. Velcher. — 0.08

Ultimul sicahstru. Tradițiune de George Simu 0.06

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. 0.25

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediția III. 1.20

Omni. Noțiuni din Anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc, de George Cătană 0.25

Orar General pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator, de Georgiu Magyar 0.40

Cărți de rugăciuni:

Icona sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericești, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea maritului ordinariet diocesane gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătecașiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediț. V., corasă și amplificată. — Legată simplu 0.50

legată în pânză 0.80

„ „ piele 1.60

„ „ catifea 2.50—3.80

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumos ilustrată. — Prețul unui exemplar legat simplu 0.50

legat cu pânză 0.80

„ „ piele și aurit 1.60

„ „ legătură de lux 2.50—3.80

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești, foarte frumos ilustrată pentru pruncii șco-

lari de ambe sexele. — Prețul unui exemplar legat 0.22

Cărțica de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icone frumoase. Prețul unui exemplar legat 0.10

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Prețul unui exemplar legat și expedit franco este 0.12

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Prețul unui esem. legat și spedit franco — 0.12

Din „Literatura populară“.

Nr. 1. Moș Toma Bădiceanu, vestitucaraghios al economilor de vite (Mocaniilor) din Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul 0.06

Nr. 2. Vlad Hoțul dela Săcele, de Domețiu Dogariu. Prețul 0.06

Nr. 3. Insurătoarea Sorelui (basm) de Domețiu Dogariu. Prețul 0.06

Nr. 4. Fiul bucătăresei împăratului (basm) de Domețiu Dogariu 0.06

Nr. 5. Vacărețul (basm) de Domețiu Dogariu 0.06

Nr. 6. Diana, Țina munților și Fata de împărat cu mânie tăiate (2 basmurii), de Domețiu Dogariu. Prețul 0.06

Nr. 7. Cinci dialoguri întocmite pentru elevii școlii populare, menite ca producțiuni la esamene și alte festivități școl., de Domețiu Dogariu 0.10

Cărți de școală

aprobate și recunoscute ca cele mai bune și mai metodicești, de Vasile Petri.

Nou Abecedar românesc. Edițiun. XII., emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul seu nr. 16.006 din 1889. Prețul unui exemplar legat. 0.25

Legendar sau carte de cetire pentru școlile populare. Partea I-a: pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală. Edițiunea X., emendată și aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin emisul seu nr. 11.295 din 1889. Un exemplar legat 0.50

Biblioteca teatrală a „Aurorii“.

Nr. 1. Calea drăpță e cea mai bună Comediă într'un act de A. Kotzebue, localizată de Corn. Darabaut 0.10

Nr. 2. Paza Maicii sfinte. Dramă în 4 acte, localizată de Ant. Popp 0.12

Nr. 3. Otrava de hârciog. Comediă într'un act, de Ant. Popp 0.05

Nr. 4. Pedepsirea vanității. Dramă într'un act, trad. din limba franceză de At. Bologna 0.10

Nr. 5. Di-creția fără voiă. Comediă într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabaut 0.12

Nr. 6. Crescătorul. Comediă într'un act de A. Kotzebue. Localizată de C. Darabaut 0.12

Căilindarul „Aurorii“ pe an. 1900. Prețul unui exemplar 0.30

prin postă franco 0.35

6 exemplare spedate franco 1.60

„Căilindarul Plugarului“ pe an. 1900. Prețul unui exemplar 0.25

spedit prin postă 0.30

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele, apărute ori și unde.

Recușite de scris pentru școală și cancelarie. — Tot soiul de tipărituri oficiose.

Cataloge și computuri se trimit gratis și franco ori și cui.

Tore cărțile de mai sus se pot procura direct și dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov.